

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	5
GİRİŞ	11

BİRİNCİ BÖLÜM

ÖNCÜ BİR SİYASETNAME

1.1. Yazarı.....	17
1.2. Siyasetname'nin muhatabı: Abdullah b. Tahir	22
1.3. Siyasetname	29

İKİNCİ BÖLÜM

TARİHÇİLERİN VE

İBN HALDUN'UN DEĞERLENDİRMESİ

2.1. Genel Olarak.....	33
2.2. İbn Haldun'un değerlendirmesi.....	34

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİLGE SİYASETİN İLKELERİ

- 3.1 Yöneticilik görev ve sorumluluğunun bilincinde ol 37
 - 3.1.1. Yöneticilik sorumluluğunu ihmal iki dünyada da sıkıntı kaynağıdır..... 37
 - 3.1.2. Yönetici adaletli olmak ve insan haklarına saygı ile yükümlüdür.. 38
 - 3.1.3. Görevlerine öncelik vermek, özen göstermek yöneticiliğin özüdür.. 38
- 3.2. Dini görevlerini yerine getirmede titiz ol!..... 39
- 3.3. Bir sorunla karşılaştığında Allah'tan hayırlısını dileyerek çözümünü ara 39
- 3.4. Adaleti ve hukuku gözet 40
- 3.5. Kişisel ve dini hayatında ve kamu politikalarında ölçülü ol, orta yolu izle! 41
- 3.6. Kamu görevlilerine iyi niyetle yaklaş, kanıt olmadan suçlama! 42
- 3.7. Denetimi ihmal etme 43
- 3.8. Dini hükümlere uy 44
- 3.9. Suçla mücadelede caydırıcı, orantılı ve adil ceza uygula..... 44

3.10. Siyasi etik ilkelerini gözet	45
3.10.1. Halka yapılan vaatleri yerine getir.....	45
3.10.2. Hoşgörülü ol	45
3.10.3. Dürüst olmayan, laf taşıyan ve iftiracı kişilerden uzak dur	45
3.10.4. Dürüst insanları destekle	46
3.10.5. Güçsüzleri koru	46
3.10.6. Keyfilik ve haksızlıktan sakın	47
3.10.7. Adalet ve bilgi ile yönet.....	47
3.11. Keyfi davranma ve öfkeyle hareket etme!	47
3.12. İktidar ve makamın şükrünü yerine getir!	48
3.13. Devlet imkânlarını ülke ve halk için kullan!	48
3.14. Adaletin herkesi kuşatsın!	49
3.15. İktidar senin gurur ve büyüklenmene yol açmasın!	50
3.16. Kötü alışkanlık ve davranışlardan sakın.....	51
3.17. Hukukçular ve uzmanlarla istişare et	53
3.18. Halkın ihtiyaçları için harcamada cömert ol	53
3.18.1. Gerekli kamu harcamalarını yapmamak halkın tepkisini çeker	53
3.18.2. Mülkiyet hakkına saygı göster, halkın ekonomik durumunu düzeltecek tedbirler al	54

3.18.3. Kamu kaynaklarını halk için harca	54
3.19. Ordunun ihtiyaçlarını gider!	55
3.20. Yargıya önem ver	56
3.21. Davranışlarına dikkat et	57
3.22. Yönetimde ve yargıda tarafsızlığı sağla.....	58
3.23. Kararlarını düşünerek ve tartarak al	58
3.24. Alçak gönüllü, halkına karşı yumuşak ve haktan yana ol	58
3.25. Yaşam hakkına saygı göster	59
3.26. Vergilendirme ve kamu kaynaklarını kullanmada adalet ve eşitliği sağla!	59
3.27. Ehliyet ve liyakate önem ver!	60
3.28. Halkın hayatını kolaylaştır!	60
3.29. İstihbarata ve denetime önem ver!	61
3.30. Atamalarda titiz ol!	62
3.31. Kararlarını alırken stratejik düşün ve istişare et!	63
3.32. Görev ve işlerini zamanında yap!.....	63
3.33. Yakınında dürüst kişileri bulundur!.....	64
3.34. Ekonomik durumu kötüleşenlere yardım et!....	65
3.35. Hak arama hürriyetini sağla!.....	65
3.36. Sosyal politikalar uygula!	65

3.37. Özürllülere sahip çık.....	66
3.38. Sağlık kuruluşlarına önem ver!.....	66
3.39. Halkın talep ve sıkıntılarına katlan	66
3.40. Halkla ilişkilere önem ver!.....	67
3.41. Geçmiş yönetimlerin ve yöneticilerin durumundan ders çıkar!.....	68
3.42. Kamu gelirlerini ve harcamalarını kontrol altında tut!	68
3.43. Bilginlerle istişare et!.....	69
3.44. İfade özgürlüğüne değer ver!.....	69
3.45. Devlet işlerine ve kamu görevlilerine yeterince vakit ayır.....	69
3.46. Hizmetleri menfaat ummaksızın yap.....	70
3.47. Düşün ve uygula	71
3.48. Allah'tan hayırlısını iste	71
3.49. Allah'ın hoşnutluğunu hedefle	71
3.50. Amacın adalet ve doğruluğu egemen kılmak olsun	71
3.51. Allah seni desteklesin, başarılı kılsın ve korusun	72
SONUÇ	73
KAYNAKÇA	75

SONUÇ

Görüldüğü üzere bu özlü siyasetname, klasik siyasetnamelerin bütün konularını içermektedir. Eser teorik olmaktan ziyade büyük ve başarılı bir devlet adamının gözlem ve deneyimlerini yansıtmaktadır. Bu yönüyle adeta pratik bir siyasi bilgelik kılavuzudur.

Ele alınan konular toplum ve yönetim alanında günümüzde de gündemde olan konu başlıklarına karşılık gelmektedir. Bunların başlıcaları şunlardır: Adalet, insan hakları ihlallerinin (zulmün) önlenmesi, devlet adamının taşıması gereken nitelikler, idarenin ve yargının tarafsızlığı, istişare, stratejik düşünce ve karar alma, yumuşak ve iyi yönetim, ceza adaletinde caydırıcılık ve ölçülülük, vergilendirmede eşitlik ve adalet, kamu yönetiminde ehliyet ve liyakat, siyasi etik, kamu yararının gözetilmesi, halkın gönlünün kazanılması, desteğinin sağlanması, orduya önem verilmesi, eğitim ve bilimin teşviki, ekonomik gelişme ve kalkınma için yapılması gerekenler, hassas kesimlerin korunmasına yönelik sosyal politikalar ve halkla ilişkiler.

Aslında, bütün bu hususlar, adalet, kamu yararı, iyi yönetim ve sosyal devlet başlıkları altında özetlenebilir.

Yazar ahlak, inanç ve siyaseti birbiriyle bağlantılı görmekte, Makyavelist siyaseti tamamen mahkûm etmektedir. Yöneticinin kişisel yararını toplumun ve kamunun yararını gözetmesinde görmektedir. Yöneticileri siyasi hedeflere ulaşmak için gayri meşru ve toplumunun zararına araçlar kullanmasını kabul etmemektedir. Siyasetçilerin topluma verdikleri sözleri, yaptıkları vaatleri tutmalarını gerektiğine vurgu yapmaktadır.

Siyaset ve kamu yönetimi alanlarında günümüzde teori ve bilgi ağırlıklı lisans eğitimleri, ehliyetli ve liyakatli yöneticiler yetiştirme konusunda arzulanan sonucu vermemektedir. Bu nedenle medeniyetimizin kadim siyasetname kültürünün temel metinlerinin günümüz terminolojisine uyarlanarak istifadeye sunulması kaçınılmaz bir ihtiyaçtır. Hiç kuşkusuz bu metinler adeta siyaset ve yönetim laboratuvarlarının birer demirbaşı olarak kılavuzluk işlevini gelecekte de sürdüreceklendir.

KAYNAKÇA

- C. E. Bosworth, "An Early Arabic Mirror for Princes: Tāhir Dhū l-Yamīnain's Epistle to His Son 'Abdallāh (206/821)", *Journal of Near Eastern Studies*, Vol. 29, No. 1 (Jan., 1970), pp. 25-41
- C. E. Bosworth (2017) *The Tāhirids and Persian Literature, Iran*, 7:1, 103-106, DOI: 10.1080/05786967.1969.11834775
- Ergin Ergül, *Hukukçu ve Siyaset Bilimci Kimliğiyle İbn Haldun*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
- Ezzat M. Faris, "Tahir bin Al-Hussien's Epistle to His Son Abdullah: A Textual, Analytical Study", <https://journals.ju.edu.jo/DirasatHum/article/view/90>
- Hakkı Dursun Yıldız, "Ebü'l-Abbâs Abdullāh b. Tahir b. el-Hüseyyin", TDV, *İslam Ansiklopedisi*, <https://islamansiklopedisi.org.tr/abdullah-b-tahir>
- Hasan Kurt, "Tahir b. Hüseyin", TDV *İslam Ansiklopedisi*, <http://www.islamansiklopedisi.info/dial/ayrmetin.php?idno=390400>
- Hasan Soyupek, "Tahiri Devleti'nin Kurucusu Tahir b. Hüseyin'in şiirleri ve vasiyyeti", *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Yıl (Year): 2015/2 Sayı (Number): 35

- Jean Calmard, « Tāhīrides Les - (821-873) », Encyclopædia Universalis [en ligne], consulté le 14 juin 2018.
URL: <http://www.universalis.fr/encyclopedie/les-tahirides>
- Ibn Khaldun, *Le Livre des Exemples, I, Autobiographie, Muqaddima*, Texte traduit, Présenté et Annoté par Abdesselam Cheddadi, Gallimard, Paris 2002
- Ibn Khaldûn, *Discours sur l'Histoire universelle Al-Muqaddima*, par Vincent Monteil, Paris 1997
- Ibn Haldun, *Mukaddime-t- İbn Haldun*, Hazırlayan Ahmed Zagbi, Dar el Erkam, Beyrut 2001
- İbn Haldun, *Bilim ve Siyaset Arasında Hatıralar, Et-Ta'rif*, çev.Vecdi Akyüz, Dergah yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2017
- İbn Haldun, *Mukaddime*, C. 1,2, Derleyen: Arslan Tekin, İlgi Kültür Sanat Yayınları, Ankara 2016.
- İbn Haldun, *Mukaddime*, Hazırlayan: Süleyman Ulu- dağ, Dergah yayınları, 14. Baskı, İstanbul 2017
- İbn Haldun, *Mukaddime*, c.1,2,3, çev. Sevim Belli, Onur yayınları, Ankara 2014
- İbn Haldun, *Mukaddime*, çev. Halil Kendir, Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları, İstanbul 2018
- İbn Haldun, *Mukaddime*, çev. Zakir Ugan, Milli Eği- tim Basımevi, İstanbul 1986

- M. Forstner, "Abu'l-Tayyeb Tâher," *Encyclopædia Iranica*, I/Abu'l-Tayyeb Tâher; an updated version is available online at <http://www.iranicaonline.org/articles/abul-ayyeb-tiher-b> (accessed on 2 February 2014).
- Mustafa Hizmetli, "İbn Ebû Tâhir Tayfur ve Kitabı Bağdad İsimli Eseri", *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, August 2015: Special Issue 4, http://www.iscsjournal.com/Makaleler/1429028155_si4_36_401.pdf
- Özgür Kavak, "Meşhur Bir Mektubun izinde: Vezir Tahir b. Hüseyin'in oğlu Abdullah'a Nasihatleri", *M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi Sayı 41* (2011)
- Özgür Kavak, *Abbasi Veziri Tahir'den Oğlu Abdullah'a Siyasi Nasihatname, derleme ve inceleme*, Klasik Yayınları, İstanbul 2012

Ergin ERGÜL:

Hâkim, Genel Kamu Hukuku Doçenti, bürokrat, yazar, İİT Bağımsız Daimi İnsan Hakları Komisyonu E. Üyesi (2012-2018), Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kurulu Başkanı (2014....), AİHM ad hoc yargıç (2018)
erginergul@gmail.com, erginergul.com

YAZARIN YAYINLANMIŞ KİTAPLARI

- 1. Uyuşturucu Maddeler ve Suçları**, Yetkin Yayınevi, Ankara 1997
- 2. Uygulamada Yoklama Kaçağı, Bakaya ve Saklı Suçları ve İlgili Mevzuat**, Yetkin Yayınevi, Ankara 1997
- 3. Karaparanın Aklanması ve Suçları**, Adalet Yayınevi, Ankara 1998
- 4. İnsan Hakları Belge ve Sözleşmeleri**, Barış yayınevi, Ankara 1999
- 5. Karapara Endüstrisi ve Aklama Suçu**, Yargı Yayınevi, Ankara 2001
- 6. Anayasa ve İnsan Hakları**, Yargı Yayınevi, Ankara 2002
- 7. Fransızca -Türkçe, Modern Hukuk Sözlüğü**, Turhan Yayınevi, Ankara 2002
- 8. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Uygulaması**, Yargı Yayınevi, Ankara 2003
- 9. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Uygulaması**, Güncellenmiş 2.Baskı, Yargı Yayınevi, Ankara 2004

- 10. Suçluların İadesi ve Hükümlülerin Nakli**, Yetkin Yayınevi, Ankara 2003
- 11. Kara Ekonomi ve Aklama Suçu**, Adalet yayınevi, Ankara 2005
- 12. Herkes 1 Yılda Yabancı Dil Öğrenebilir**, Yargı Yayınevi, Ankara 2005
- 13. La sagesse de Rumî** (Mevlana Bilgeliği/Fransızca), Ankara 2007
- 14. Küresel Köyde Suç ve Adalet**, Adalet Yayınevi, Ankara 2008
- 15. Hukukçu ve Yöneticiler İçin Mevlana Bilgeliği**, Orient yayınları, Ankara 2011
- 16. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türk Hukukunda Sınır Dışı Etme, Geri Gönderme ve Geri Verme**, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
- 17. Etkili İkinci Dil Edinme ve Kullanma**, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
- 18. Fransızca-Türkçe, Türkçe – Fransızca Modern Hukuk Sözlüğü**, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
- 19. Anayasa Mahkemesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Bireysel Başvuru ve Uygulaması**, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
- 20. Mevlana Evrensel Barış ve Adalet İçin Bir İlham Hazinesi**, Konya Büyükşehir Belediyesi, Kültür AŞ Yayınları, Konya 2014
- 21. Rumi: a Source of universal justice and peace**, Metropolitan Municipality of Konya, Directorate of Culture Publications, Konya 2014

22. **İslam İşbirliği Teşkilatı Bağımsız Daimi İnsan Hakları Komisyonu, Kuruluşu, Yapısı, Misyonu ve Vizyonu**, Adalet Yayınevi, Ankara 2014
23. **Hukukçu ve Yöneticiler İçin Mevlana Bilgeliği**, Orient yayınları, Ankara 2011
24. **Un poete de liberté, de la justice, et de l'amour: Rumî**, Konya Büyükşehir Belediyesi, Kültür AŞ Yayınları, Konya 2015
25. **Rumi: Un guide pour la justice universelle et la paix**, les Publications de l'Académie de la Justice de Turquie, Ankara 2017
26. **Rumi, A guide for universal justice and peace**, Justice Academy of Turkey, Ankara 2017
27. **İkinci dil, İstedğin Dili Bir Yılda Akıcı Konuş**, Elips yayınları, Ankara, 2017
28. **Hukukçu ve Yöneticiler İçin Mevlana Bilgeliği**, Güncellenmiş 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017
29. **Hukukçu ve Siyaset Bilimci Kimliğiyle İbn Haldun, Devlet ve Hukuk Kuramınının Hukuk, Adalet ve İnsan Hakları Boyutları**, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
30. **Bilge siyasetin İlkeleri**, Tahir b. Hüseyin, Adalet Yayınevi, Ankara 2018